

CRISI PENITENCIÀRIA A CATALUNYA

Davant la greu crisi penitenciària que s'està donant des del passat 13 de març d'enguany, a les presons de Catalunya, les següents organitzacions socials de protecció dels drets humans, comissions de Corporacions Professionals, entitats acadèmiques i associacions de familiars de persones privades de llibertat, **MANIFESTEM:**

1. El condol a familiars i companys de feina, i la nostra consternació arran de la mort d'una treballadora del Centre penitenciar del Mas Enric de Tarragona, el passat dimecres 13 de març, que segons les informacions periodístiques, hauria estat causada per un intern, que tot seguit s'hauria suïcidat.
2. La comprensió envers la legítima preocupació de tot el col·lectiu de treballadors i treballadores dels centres penitenciaris de Catalunya, amb relació a les seves condicions de treball i els seus drets laborals, en el sentit més ampli de l'expressió.
3. Hem assistit amb inquietud a determinats tipus de mobilització del funcionariat penitenciar per a protestar per les dues anteriors situacions, davant de les instal·lacions del Departament de Justícia, Drets i Memòria i, a partir del passat dijous 14 de març, davant de les instal·lacions d'accés de diversos centres penitenciaris.

Dit l'anterior,

- a) Considerem que les protestes del funcionariat de presons no pot a travessar el límit moral i legal d'usar les persones privades de llibertat com a objecte de pressió, per a exigir reivindicacions laborals enfront del Departament de Justícia, fins al punt d'interrompre el normal funcionament del servei penitenciar. Suspènre la llibertat de moviment de les persones internes, és un fet inèdit en la història penitenciarà democràtica de Catalunya. El passat divendres es va reconèixer de forma oficial, el confinament d'unes 5000 persones privades de llibertat i l'endemà, d'unes 1200 persones i el dilluns 18

de març es reconeix oficialment que més de 4000 persones preses es troben “de facto” en aïllament penitenciari, tot i estar classificades en règim ordinari.

b) Considerem que les protestes del funcionariat de presons tampoc pot travessar el límit de la vulneració dels drets de les persones internes, amb mesures que podrien implicar responsabilitats administratives. Segons les informacions rebudes fins a la data:

- S'estarien bloquejant les entrades i sortides als centres penitenciaris de les persones treballadores, de les persones voluntàries i d'altres professionals que acudeixen diàriament als centres penitenciaris.
- S'estaria privant a les persones privades de llibertat de:
 - Sortir de les seves cel·les per fer la vida pròpia del seu règim ordinari, acudir a les activitats, acudir a les aules, participar en els programes de tractament penitenciari, assistir als tallers productius;
 - Acudir als serveis mèdics i d'infermeria i a les altres visites sanitàries externes programades;
 - Sortir dels centres penitenciaris per a gaudir dels permisos atorgats;
 - Reingressar als centres penitenciaris en el dia i hora previstos, les persones internes classificades en tercer grau;
 - Comunicar les persones privades de llibertat i els seus familiars, en els dies i hores programats. (Moltes famílies que s'han desplaçat el cap de setmana per veure els seus familiars, han hagut de tornar a casa sense haver-hi pogut tenir contacte);
 - Dur a terme les comunicacions íntimes amb les seves parelles i dels vis – a vis amb les seves famílies;
 - Rebre paquets de roba;
 - Rebre diners i a disposar dels seus comptes;
 - Assistir a judicis i altres diligències oficials, la qual suspensió els perjudicaria;
 - Comunicar-se amb els seus lletrats i lletrades, amb vulneració del seu dret de defensa i també accedir al Servei d'Orientació penitenciària.

- c) Davant d'aquesta greu situació, el fet que les informacions que han anat sent proporcionades per la Consellera de Justícia i el Secretari de Mesures Penals hagin estat contradites pels sindicats de presons, ha generat una gran angoixa per part dels familiars de les persones privades de llibertat i ha evidenciat la dificultat d'escrutini públic del que succeeix dins dels centres penitenciaris, a causa de la opacitat informativa que està havent-hi.

En atenció a l'anterior, **EXIGIM:**

- I. Al Departament de Justícia, que es porti a terme amb urgència, una investigació sobre els greus fets succeïts el 13 de març d'enguany, i els fets succeïts a partir d'aquella data, esbrinant si han fallat els protocols de tractament o seguretat.
- II. Respecte de les protestes , que es depurin les responsabilitats del funcionariat que hagi incorregut en l'incompliment dels deures propis de la funció penitenciària i la vulneració de drets de les persones privades de llibertat, a través de la Inspecció de la SMPRAV i dels mecanismes que s'estimin oportuns.
- III. Que s'iniciïn converses i negociacions entre el Departament de Justícia i el funcionariat, sense cap actuació que afecti a les persones internes als centres penitenciaris i a les seves famílies.
- IV. Que, en cap cas, aquest conflicte suposi un retrocés en l'aposta que el Departament de Justícia ha estat fent els darrers anys, per a la línia rehabilitadora de les persones privades de llibertat, als Centres Penitenciaris de Catalunya.

Barcelona, el 20 de març del 2024

Entitats signatàries:

- Comissió de Defensa de l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona
- Alerta Solidària
- IACTA Socio Jurídica
- ACDDH, Associació Catalana per a la Defensa dels Drets Humans
- IDHC, Institut de Drets Humans de Catalunya
- OSPDH, Observatori del Sistema Penal i Drets Humans de la Universitat de Barcelona
- IRÍDIA, Centre per a la Defensa dels Drets Humans
- Associació de Famílies de Presxs de Catalunya
- Associació Justícia i Pau de Catalunya
- Xarxa Antirepressió de Familiars de Detingudes
- OBSERVA, Associació pel monitoratge del sistema penal
- AFATRAC, Associació de Familiars d'Afectats per Trastorns de Conducta
- OMCT, Organització Mundial Contra la Tortura